

NOVOOSNOVANI I NEAKTIVNI POSLOVNI SUBJEKTI U 2013. GODINI

Predmet posmatranja saopštenja o novoosnovanim i neaktivnim poslovnim subjektima jesu poslovni subjekti koji su osnovani u periodu od 01.januara do 31. decembra 2013.godine, odnosno poslovni subjekti koji su u tom istom intervalu prestali sa obavljanjem svoje djelatnosti.

- Aktivni poslovni subjekti su subjekti koji u posmatranom vremenskom intervalu obavljaju određenu djelatnost, imaju zaposlene radnike i ostvaruju određeni promet.

Grafik 1. Novoosnovani poslovni subjekti u Crnoj Gori, po opštinama

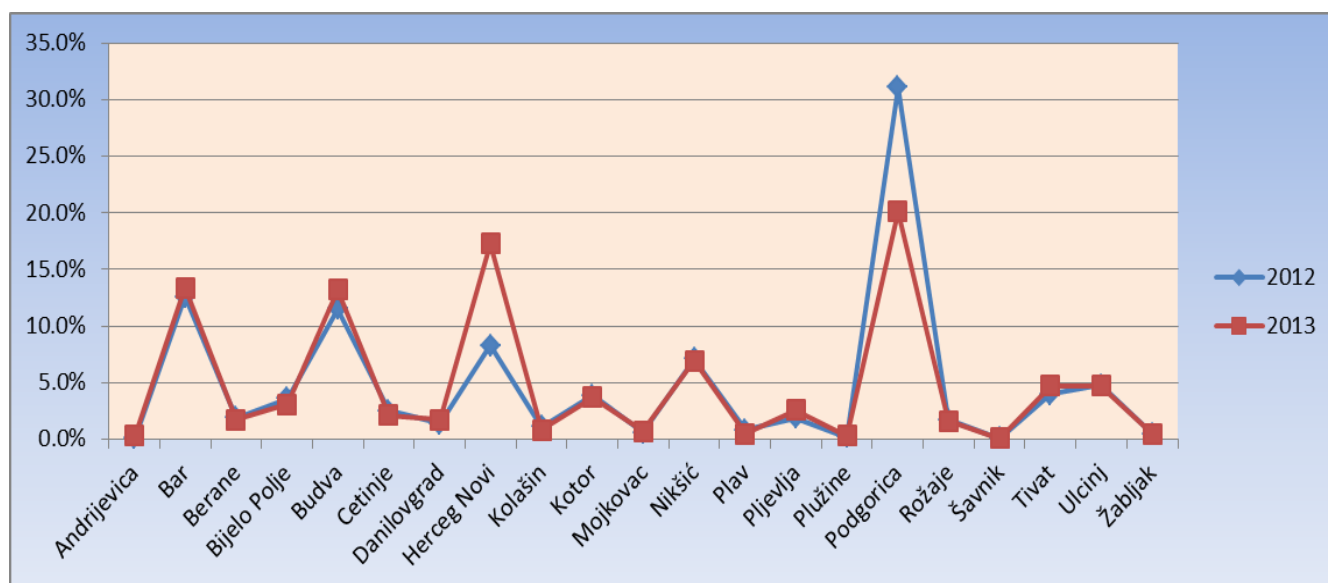
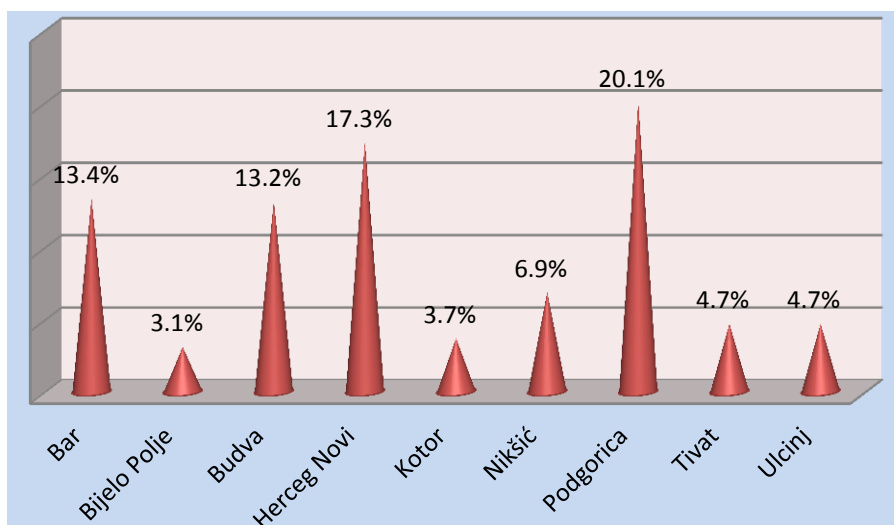

Tabela 1. prikazuje novoosnovane poslovne subjekte u Crnoj Gori u 2013. godini. u odnosu na isti podatak 2012. godine

Tabela 1. Novoosnovani poslovni subjekti u Crnoj Gori

OPŠTINA	FREKVENTNOST 2012 . god.	PROCENAT 2012. god.	FREKVENTNOST 2013 .god.	PROCENAT 2013. god.
Andrijevica	3	0,1%	11	0,3%
Bar	354	12,6%	545	13,4%
Berane	53	1,9%	68	1,7%
Bijelo Polje	100	3,6%	126	3,1%
Budva	324	11,5%	536	13,2%
Cetinje	70	2,5%	87	2,1%
Danilovgrad	39	1,4%	68	1,7%
Herceg Novi	233	8,3%	702	17,3%
Kolašin	32	1,1%	36	0,8%
Kotor	111	3,9%	152	3,7%
Mojkovac	18	0,6%	28	0,7%
Nikšić	199	7,1%	282	6,9%
Plav	21	0,8%	20	0,5%
Pljevlja	54	1,9%	105	2,6%
Plužine	5	0,2%	11	0,3%
Podgorica	875	31,1%	818	20,1%
Rožaje	47	1,7%	63	1,6%
Šavnik	4	0,1%	2	0,1%
Tivat	113	4,0%	193	4,7%
Ulcinj	136	4,8%	191	4,7%
Žabljak	22	0,5%	20	0,5%
Ukupno	2813	100,0%	4 064	100,0%

Analizirajući ukupan broj novoosnovanih poslovnih subjekata u 2013. godini, primjećuje se da je najviše osnivanja, kao i 2012. godine, bilo u Podgorici. Naime, od ukupnog broja novoosnovanih poslovnih subjekata, 20,1% je u Podgorici, zatim slijedi Herceg Novi sa 17,3% i Bar sa 13,4%.

Grafik 2: Opštine u kojima je najveći procenat osnivanja u 2013. godini

Takođe može se zaključiti da je u opštinama Andrijevica (0,3%), Plužine (0,3%) i Šavnik (0,1%) zabilježen najmanji broj novoosnovanih poslovnih subjekata u toku 2013.godine.

U sljedećoj tabeli prikazani su podaci o poslovnim subjektima kojii su u toku 2013 .godine, u odnosu na 2012.godinu, prestali sa obavljanjem djelatnosti.

Tabela 2. Neaktivni poslovni subjekti u Crnoj Gori

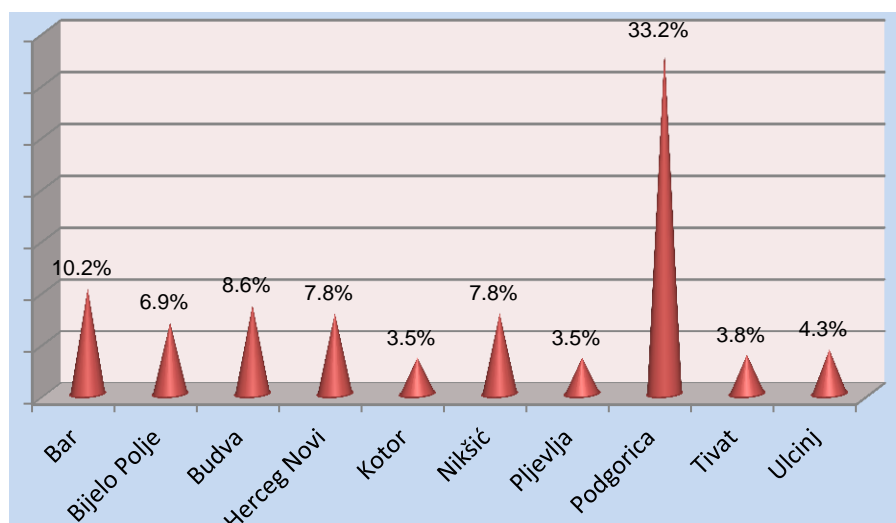
OPŠTINA	FREKVENTNOST 2012. god.	PROCENAT 2012. god.	FREKVENTNOST 2013. god.	PROCENAT 2013. god.
Andrijevica	1	0,1%	5	0,5%
Bar	264	24,0%	110	10,2%
Berane	20	1,8%	28	2,6%
Bijelo Polje	56	5,1%	74	6,9%
Budva	79	7,2%	93	8,6%
Cetinje	19	1,7%	22	2,0%
Danilovgrad	13	1,2%	11	1,0%
Herceg Novi	117	10,7%	84	7,8%

Tabela 2. Neaktivni poslovni subjekti u Crnoj Gori

/nastavak/

Kolašin	4	0,4%	12	1,1%
Kotor	54	4,9%	38	3,5%
Mojkovac	2	0,2%	6	0,5%
Nikšić	47	4,3%	83	7,8%
Plav	2	0,2%	3	0,3%
Pljevlja	22	2,0%	38	3,5%
Plužine	5	0,5%	2	0,2%
Podgorica	330	30,0%	358	33,2%
Rožaje	20	1,8%	19	1,8%
Šavnik	0	0	0	0
Tivat	17	1,6%	41	3,8%
Ulcinj	26	2,4%	47	4,3%
Žabljak	1	0,1%	4	0,4%
Ukupno	1099	100,0%	1 078	100,0%

Na osnovu tabele br. 2, zaključuje se da najveći broj neaktivnih subjekata ima u Podgorici 358, što čine 33,2% od ukupnog broja neaktivnih poslovnih subjekata. Slijedi Bar sa učešćem od 10,2% i Budva sa 8,6 %.

Grafik 3: Neaktivni poslovni subjekti u 2013.godini, po opštinama

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA STATISTIČKOG BIZNIS REGISTRA (SBR-a)

- Značaj i potrebe za Statističkim Biznis Registrom (SBR-om)

Uredbom Vlade Republike Crne Gore br. 02-164 koja je objavljena u Službenom listu br. 4/2001 stvoreni su uslovi za uvođenje Statističkog Biznis Registra u statistički sistem, a sve to u skladu sa potrebom za usklađivanjem statističkog sistema naše zemlje sa statističkim sistemima zemalja Evropske Unije, jer je SBR značajan segment u sistemu statističkih istraživanja (da bi se postigao zadovoljavajući nivo dosljednosti i uporedivosti statistike neophodan je neki oblik standardizacije registara, zato je donešena Uredba savjeta o statističkim biznis registrima– EEC No 2186/93 od 22. jula 1993. god.).

Statistički biznis registar je pouzdan izvor podataka o populaciji i demografiji poslovnih subjekata. On služi kao okvir za uzimanje uzoraka za sva istraživanja poslovnih statistika u okviru nacionalnog statističkog sistema, obezbjeđuje bazu iz koje se uzimaju adresni podaci za slanje upitnika u statističkim istraživanjima, itd. Jedan takav registar se smatra sistemom koji pretvara podatke iz administrativnih izvora u podatke pogodne za statističku upotrebu. Značaj statističkog biznis registra je i u tome da je on ažuran dosije koji sadrži sve statističke jedinice koje su aktivne na teritoriji CrneGore, koje ostvaruju prihode i koje posjeduju relevantne statističke i administrativne atribute.

- Ciljevi SBR-a

Osnovni ciljevi postojanja SBR-a su da obuhvati što je više moguće od nacionalne ekonomske aktivnosti, da pomaže unaprijeđenju efikasnosti nacionalnog statističkog sistema i da služi kao osnovni izvor podataka za veliki broj statističkih istraživanja u okviru nacionalnog statističkog sistema.

- Principi SBR-a

SBR u skladu sa postavljenim ciljevima projektovanje na utvrđenim osnovnim principima povjerljivosti, sveobuhvatnosti, ažurnosti i racionalnosti.

- Predmet SBR-a

Predmet ovog registra su aktivni poslovni subjekti koji u posmatranoj godini obavljaju određenu djelatnost, imalju zaposlene radnike i ostvaruju određeni promet.

Poslovni subjekti

Poslovni subjekti su pravna i fizička lica koja obavljaju djelatnost u skladu sa propisima.

Sadržaj SBR-a:

Jedinice koje se prate u okviru Statističkog biznis registra su :

- Pravna jedinica i
- Statističke jedinice: preduzeće, lokalna jedinica i grupa preduzeća.

Pravna jedinica

Pravna jedinica, sama, ili u kombinaciji sa ostalim pravnim jedinicama predstavlja pravnu osnovu za jednu od najvažnijih statističkih jedinica, a to je preduzeće. Ona nije direktno statistička jedinica, ali izvršava potpuno ili djelimično proizvodnu aktivnost i upotrebljava se da bi se konstituisalo preduzeće.

Administrativni izvori obezbjeđuju informacije o nastanku i postojanju pravnih jedinica, dok se za statističke jedinice može reći da su to "vještačke" jedinice koje, iako često predstavljaju realne ekonomske strukture, ne odgovaraju uvijek u potpunosti poznatim pravnim ili administrativnim jedinicama.

Preduzeće

Preduzeće je: organizaciona jedinica koja se bavi proizvodnjom robe i usluga, a koja uživa određen stepen autonomije u donošenju odluka, naročito pri raspodjeli svojih tekućih resursa. Preduzeće obavlja jednu ili više aktivnosti najednoj ili više lokacija. Odnos između preduzeća i pravne jedinice je uređen u skladu sa definicijom: preduzeće odgovara pravnoj jedinici ili (najmanjoj) kombinaciji pravnih jedinica.

Lokalna jedinica

Lokalna jedinica je preduzeće ili dio preduzeća (radionica, fabrika, magacin, kancelarija, rudnik ili depo itd.) koji je smješten na geografski određenoj lokaciji. Na tom ili iz tog mjesta ekonomsku djelatnost obavlja, osim određenih izuzetaka, jedan ili više radnika (koji mogu biti zaposleni i u nepotpunom radnom vremenu) za jedno isto preduzeće.

Prethodno znači da su ovim registrom obuhvaćene osim jedinica koje obavljaju privrednu djelatnost jedinice koje ne obavljaju privrednu djelatnost, ali koje su neophodne zbog statističkih istraživanja čiji su predmet posmatranja.

Prilikom klasifikovanja ovih jedinica rukovodi se kriterijumima koji su definisani Uredbom EEC br.696/93 i to:

- Pravni, računovodstveni ili organizacioni kriterijum;
- Geografski kriterijum;
- Kriterijum djelatnosti.

- Izvori SBR-a

Izvori podataka za ažuriranje SBR-a podijeljeni su na eksterne i interne izvore. Eksterni izvori su administrativni izvori (Poreska Uprava, Centralni Registar Privrednog Suda, Centralna banka i poslovna i granska udruženja), dok su interni izvori statistička istraživanja koja se koriste za ažuriranje ovog registra, kao i za uporedne analize sa podacima iz administrativnih izvora.

Klasa veličine se određuje na osnovu tri kriterijuma i to:

- broja zaposlenih,
- ostvarenog prometa i
- aktive.

Pravna lica, usmislju ovog zakona, razvrstavaju se na mala, srednja i velika, u zavisnosti od prosječnog broja zaposlenih, ukupnog prihoda na godišnjem nivou i ukupne aktive.

U srednja pravna lica razvrstavaju se pravna lica koja na dan sastavljanja finansijskih iskaza ispunjavaju dva od tri sljedeća kriterijuma:

- da je prosječan broj zaposlenih u godini za koju se podnosi godišnji izveštaj od 50 do 250;
- da je ukupan prihod na godišnjem nivou od 10 000 000 do 50 000 000 eura;
- da je ukupna aktiva od 10 000 000 do 43 000 000 eura.

Pravna lica čija su dva od tri kriterijuma niža od najnižih kriterijuma iz stava 2 člana 3 razvrstavaju se u mala pravna lica, a pravna lica čija su dva od tri kriterijuma viša od najviših kriterijuma iz stava 2 istog člana razvrstavaju se u velika pravna lica.

Izdaje:

**Zavod za statistiku Crne Gore (MONSTAT)
81000 Podgorica, IVProleterske br.2
telefon(+382) 20 230-811, telefaks (+382) 20 230-814**

Autori: ODSJEK ZA REGISTRE

telefon: +382 20 230 969

e-mail: contact@monstat.org

Tehnička urednica Radmila Šišević